Kommunplan 2025

Orsa kommun

ORSA
KOMMUN

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2025-02-10
Dokumentet gäller för:	Samtliga verksamheter
För revidering ansvarar:	Kommunchef
Diarienummer:	2024/537

Innehållsförteckning

Inledning – om kommunplanen 5

Kommunstyrelsens ordförande 6

Vision Orsa 2050 7

Den kommunala koncernen 8

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 9

Övergripande planeringsförutsättningar 2025–2027 11

Befolkningsutveckling 11

Den ekonomiska utvecklingen på nationell nivå. 11

Den ekonomiska utvecklingen av Orsa kommuns ekonomi 11

Mål och uppdrag 2025–2027 12

Beskrivning av mål, indikatorer och uppdrag 12

Verksamheterna 16

Kommunstyrelsen 16

Strategiutskottet 18

Skolutskottet 20

Socialutskottet 22

Kultur- och fritidsutskottet 23

Mora Orsa Miljö- och byggnadsnämnd 25

Gemensam gymnasienämnd 27

Gemensam nämnd för Social Myndighetsutövning 28

Gemensam servicenämnd för Löneadministration 29

Gemensam Servicenämnd IT 30

Orsa vatten och avfall AB (kommunalt bolag) 31

Orsabostäder AB och Orsa Lokaler AB (kommunala bolag) 32

Övriga nämnder och verksamheter 34

Ekonomisk plan och sammanställning 36

Läsanvisning 37

1.4 Kassaflödesanalys 2025–2027 39

1.5 Investeringar inför 2025 och plan 2026–2028 40

1.6 Ekonomisk redovisning verksamheterna 41

1.7 Driftredovisning 42

Bilagor till kommunplanen 44

Bilaga 1: Prioritering av planer 44

Bilaga 2: Investeringsplan 10-årig 44

Inledning – om kommunplanen

Detta är Orsa kommuns kommunplan och budget för 2025. Kommunplanen är ett politiskt beslutat dokument som anger mål, uppdrag, ekonomiska ramar och prioriteringar för gällande år.

Kommunplanen bygger på vår vision, Orsa 2050, och våra mål har direkt koppling till visionen. Kommunens styrmodell anger hur verksamheterna arbetar med innehållet i kommunplanen. Styrmodellen finns att hitta på kommunens intranät och på orsa.se

I det inledande avsnittet sammanfattar kommunalrådet de viktigaste prioriteringarna för kommande period. Där hittar du också en översikt över hur skattemedlen fördelas mellan olika verksamheter. I inledningen beskrivs också kommunens Vision Orsa 2050 samt hur den kommunala koncernen är organiserad. Avsnittet innehåller också en kortfattad beskrivning av hur kommunens verksamheter styrs och följs upp.

Kommunplanen är så långt det är möjligt strukturerad i enlighet med kommunens årsredovisning. Detta för att underlätta läsning och jämförelse.

Kommunstyrelsens ordförande

De politiska målen i kommunplanen pekar ut riktningen för 2025 och framåt. Fortsatt prioriterade områden är bra skola och omsorg och en attraktiv kommun med ett näringslivsklimat i bästa Sverigeklass.

Sjunkande inflation och räntor samt signaler om att landet är på väg ut ur lågkonjunkturen är positiva inslag i en nyhetsrapportering som i övrigt mest präglas av oro, krig och konflikter.

Det är mycket som ställts på ända när det gäller den långsiktiga ekonomiska planeringen. Det mest oroväckande är förslagen i den statliga utredningen "Nätt och jämnt" om det kommunala utjämningssystemet där Orsa förväntas tappa 6 mkr från 2027. I skrivande stund är inga beslut fattade men vi behöver förbereda oss på att förslaget går igenom och vidta åtgärder i tid.

En befolkningsprognos från SCB visar att befolkningsökningen i Sverige bromsar in rejält på grund av lägre barnafödande och minimal invandring. Många kommuner spås få en sjunkande befolkning, så även Orsa vilket skulle innebära minskade skatteintäkter. SCB har under många år förutspått att Orsa ska tappa befolkning, men de har inte fått rätt än så länge. Ett aktivt arbete med att göra Orsa ännu mer attraktivt är ett framgångsrikt recept, som under senare år gjort att vi har haft ett positivt inflyttningsnetto. Vi ska fortsätta på den vägen.

Vi möter en ökande andel äldre med ett helt nytt särskilt boende, Slipstenen, som i nästa steg möjliggör för fler platser i trygghetsboende. Det lägre barnafödandet möter vi genom att förbereda oss för en succesiv minskning av antalet förskoleplatser. Den demografiska förändringen behöver även mötas med ny teknik som kan bidra i den allt större utmaningen när det gäller kompetensförsörjning.

Vårt ekonomiska utgångsläge är gott men läget kan ändras snabbt. Vi behöver förbereda oss för minskade intäkter samtidigt som behoven och förväntningarna är fortsatt höga. Vi ska dra nytta av att vi är en liten kommun med närhet mellan människor och enkla kontaktvägar. I en orolig omvärld är detta en stor fördel och bidrar till ett tryggare och mer robust samhälle.

Mikael Thalin (C), kommunstyrelsens ordförande

Vision Orsa 2050

I Orsa skapar vi med människor, inte för.

I Orsa får du vara den du är och bli den du vill.

I Orsa har alla människor plats att växa. Personlig utveckling och ny kunskap har en given plats i vårt samhälle där vi tillsammans hjälps åt att bygga bildning. Här tar vi till oss utbildningar från hela världen och här finns skolan mitt i byn. Här finns barns och ungas perspektiv med i allt vi gör. I Orsa skapar vi mötesplatser där vi utvecklar innovationer och tar idéer till handling. Vi tar vara på de kvaliteter vi har och lär nytt tillsammans. Här är vi nyfikna, har glimten i ögat och har modet att testa nya vägar. Här skapar vi vår framtid.

Vi agerar i en värld av ständig förändring. Vi knyter relationer och utvecklas med vår omvärld och tar in de regionala och globala perspektiven. Vår närhet och kreativitet gör att vi är en av de bästa platserna för samarbeten som skapar värde. Här är alla viktiga i arbetet med att skapa ett hållbart samhälle där vi vill leva, gammal som ung. I Orsa finns gemenskap, mod och skaparkraft.

I Orsa finns livskvalitet.

Att bo i Orsa är att leva.

I Orsa är naturen alltid tillgänglig och synlig. Här finns ett unikt centrum för upplevelser utomhus och här finns den orörda vildmarken och tystnaden. Orsa är en plats som vi är stolta över. Vi tar hand om varandra, vår miljö och vår natur och här behöver ingen vara ensam. Vi har ett liv i balans och det är tryggt att leva just här.

Vi har en fot i historien och en i framtiden. Här finns en kulturbygd med en särskild känsla och anda. Här finns hus som berättar vår historia och nya hållbara boenden som sticker ut. Orsa är en mittpunkt för musik och kultur och här finns en framtidstro där vi bevarar och skapar nytt med stolthet och glädje. I Orsa har vi tid och kraft att leva.

I Orsa gör vi saker möjliga.

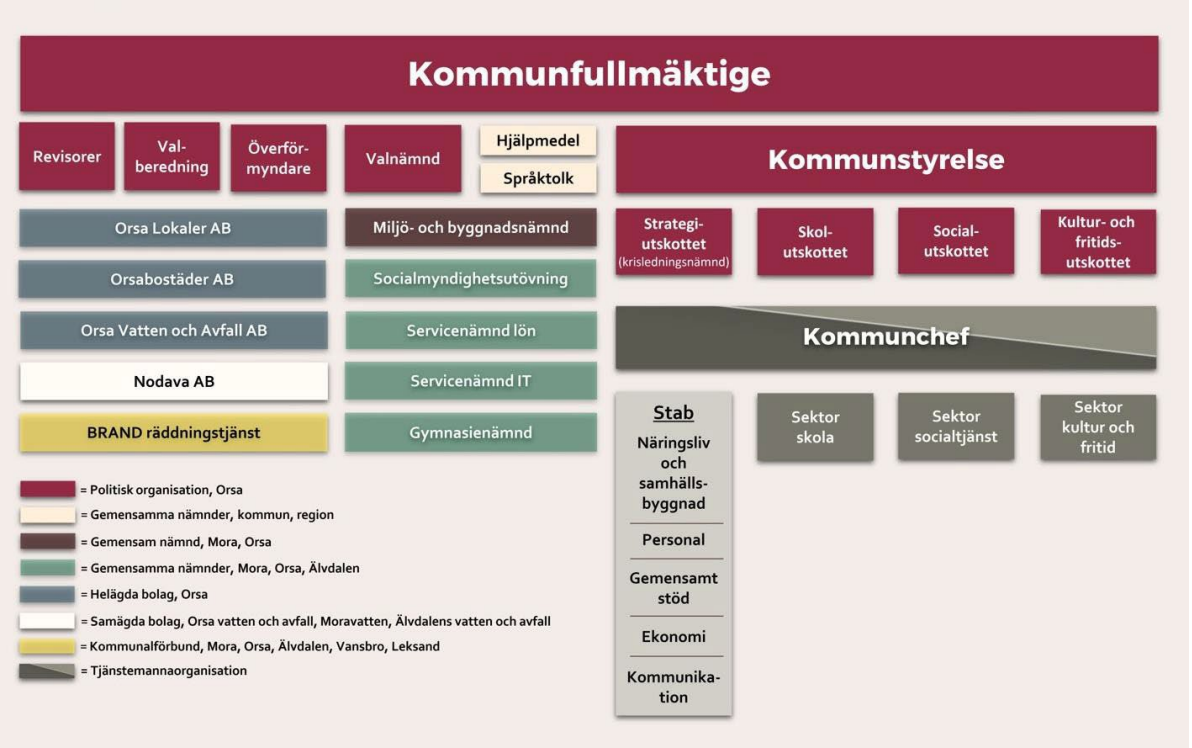
I Orsa möter du det enkla.

I Orsa finns en naturlig närhet och ständiga samtal mellan invånare, besökare, föreningar och företagare. Här finns en välkomnande öppenhet som lägger grunden för allt vi gör. Vi kommunicerar i alla riktningar och här finns Sveriges bästa invånardialog.

I Orsa gör vi saker tillsammans och på ett enkelt sätt. Här är det lätt att skapa, mötas, förnya och förvalta. Genom vår öppenhet är vi trovärdiga och har ett klimat där alla strävar efter bra lösningar för dem vi finns till för. Här både vill och hinner vi mer.

Vi och vår skog och mark, våra byar och centrum bjuder in till nya möjligheter. Här finns företagare och entreprenörer som erbjuder tjänster och produkter både lokalt och globalt. Här möter digitala lösningar både unika affärer och personlig service, vilket för många är ett resmål i sig. Här är det helt enkelt lätt att uppleva kvalitet. I Orsa gör vi det möjligt.

Den kommunala koncernen

Kommunkoncernen är det samlade begreppet för hela kommunens verksamheter.[1] Här ingår såväl den politiska organisationen, tjänstemannaorganisationen samt helägda bolag. Kommunens uppgifter och befogenheter regleras ytterst av regeringsformen och kommunallagen.

I den kommunala koncernen ingår bolag där kommunen har minst 20 procents inflytande. Kommunen äger 35 procent i Oreälvens Kraft AB men inflytandet beräknas inte vara så stort att kommunens andel av bolaget ska konsolideras. Kommunen är även delägare i Visit Dalarna AB till 6,67 procent, och Inlandsbanan AB 6 procent.

Valet till kommunfullmäktige i september 2022 resulterade i följande mandat: Vänsterpartiet 2 mandat, Socialdemokraterna 7 mandat, Miljöpartiet 1 mandat, Centerpartiet 11 mandat, Kristdemokraterna 2 mandat, Moderaterna 3 mandat, Sverigedemokraterna 5 mandat.

Centerpartiet och Socialdemokraterna bildar politisk majoritet i Orsa kommun 2022–2026.

[1] Ny organisation enligt organisationsschemat gäller från 1 september 2024

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Orsa 2050

All styrning i Orsa kommun tar sin utgångspunkt i den gemensamma visionen, *Orsa 2050*. Visionen är beslutad av kommunfullmäktige under våren 2020 och ska fungera som en ledstjärna och vara styrande för hela kommunens utveckling. I det dagliga arbetet ska visionen vara vägledande i allt från målformuleringar till genomförande av uppdrag och aktiviteter.

Kommunens verksamheter styrs också på olika sätt av lagstiftning. Grundläggande krav finns i kommunallagen, förvaltningslagen och aktiebolagslagen. Kommunens verksamhet regleras i vissa fall även genom speciallagar för olika områden. Inom kommunen finns dessutom styrdokument som alla verksamheter är skyldiga att följa. I styrdokumenten regleras ramar och gemensamma förhållningssätt för verksamheterna. I kommunens *Riktlinje för styrdokument* beskrivs de olika kategorierna och nivåerna av styrdokument i kommunen.

Mål- och resultatstyrning

Kommunens styrmodell bygger på mål- och resultatstyrning. Det innebär att kommunfullmäktige beslutar om de övergripande mål som kommunkoncernen som helhet ska arbeta mot för att röra sig i riktning mot visionen. Målen följs upp med hjälp av indikatorer.

Ekonomistyrning

Kommunens resurser ska användas och utnyttjas effektivt. Då resurserna är begränsade måste såväl uppdraget till verksamheterna som de arbetssätt som används inom verksamheterna planeras och genomföras i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna.

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, vilket innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt. Kommunerna ska enligt lagen anta mål både för ekonomin och för verksamheten – så kallade finansiella mål och verksamhetsmål. De finansiella målen ger ramar för verksamhetens omfattning och resultat, och verksamhetsmålen anger hur medlen ska användas på ett ändamålsenligt sätt.

Uppdragsstyrning

Uppdragsstyrningen är den politiska ledningens mest konkreta verktyg. Särskilda uppdrag från den politiska ledningen beslutas årligen i kommunplanen. Ett uppdrag ska tydligt beskriva vad som ska utföras eller utredas samt tidpunkt för uppföljning och återredovisning.

Uppföljning och kvalitetssäkring

Det ligger på varje nämnd och bolag att ansvara för god kvalitet i uppföljningsarbetet och för att detta sker enligt en väl utarbetad process. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal.

I kommunens delårsrapport och i den avslutande årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen en övergripande rapport till kommunfullmäktige om hur kommunen lyckats leva upp till de mål som finns i kommunplanen. I såväl delårsrapporten per augusti som i årsredovisningen redovisas

måluppfyllelse, resultat, ekonomisk ställning och finansiering. Även en sammanställning av resultatet för hela kommunkoncernen, det vill säga kommunen och bolagen gemensamt, redovisas.

Internkontroll

Orsa kommuns internkontroll genomförs utifrån *Riktlinje för internkontroll*. Syftet med riktlinjen är att säkerställa att kommunstyrelsen och de kommunala bolagen upprätthåller en tillfredsställande internkontroll.

Internkontrollen ska säkerställa lagefterlevnad, ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet i verksamheterna och att verksamheternas rapportering och information är tillförlitlig.

Övergripande planeringsförutsättningar 2025–2027

Befolkningsutveckling

Den demografiska utvecklingen visar att kommuner och regioner har flera tuffa år framöver. Antalet invånare över 80 år ökar med nästan 50 procent de närmsta tio åren, vilket kommer att öka behoven av välfärdstjänster som sjukvård och äldreomsorg. Samtidigt ökar antalet personer i arbetsför ålder blygsamt under samma period. De demografiska förutsättningarna skiljer sig rejält åt över landet. [2]

Det sista året har Orsas befolkning sjunkit till följd av att barnafödandet varit väldigt lågt. Det som ändå är glädjande är att kommunen haft ett positivt flyttnetto. Enligt SCB:s senaste framskrivning beräknas befolkningen sjunka fram till och med 2040 för att sedan återigen stiga till dagens nivå tack vare en kraftig ökning av andelen äldre. Födelsetalen beräknas enligt SCB ligga mellan 50–58 barn per år.

Den ekonomiska utvecklingen på nationell nivå.

De senaste årens höga inflationstakt medför att vi i dagsläget har ett betydligt högre kostnadsläge än tidigare. Tack och lov tenderar inflationstakten att avta även om nedgången är något långsammare än förväntat. I takt med den sjunkande inflationen börjar även räntenivåerna att sjunka. Pensionskostnaderna har utgjort en stor del av kommunernas kostnadsökningar under 2023 och 2024, enligt dagens prognoser kommer de budgeterade pensionskostnaderna för 2025 att bli betydligt lägre.

Utjämningssystemet har varit under granskning och i början av juli kom ett nytt förslag till beräkning av inkomst- och kostnadsutjämning. Den nya föreslagna modellen är tyvärr till Orsa kommuns nackdel och skulle innebära 6 mkr lägre intäkter per år, vilket är en stor påverkan på kommunens ekonomiska utrymme.

De krig och konflikter som pågår i världen kan också komma att påverka oss på olika sätt. Ett annat stort hot är de ständiga attacker som våra IT-system utsätts för.

Den ekonomiska utvecklingen av Orsa kommuns ekonomi

Kommunen har de senaste åren redovisat goda resultat vilket gör att Orsa har ett gott utgångsläge inför budget 2025. Utmaningar ligger i att omfördela resurser utifrån de demografiska förändringarna med färre unga och fler äldre som bland annat leder till en ökad efterfrågan av hemtjänst.

Det pågår stora investeringar inom kommunen bland annat ett nytt särskilt boende för äldre (SÄBO) samt en överföringsledning från Grönklitt för att kunna möjliggöra en expansion av verksamheten i Grönklitt. Överföringsledningen är en investering som genomförs av det helägda bolaget Orsa Vatten och Avfall AB. Vad gäller Va-nätets kommer det förmodligen att krävas stora investeringar

vilket inte är unikt för Orsa utan genomgående för hela landet med tanke på att befintlig infrastruktur börjar bli ålderstigen.

Mål och uppdrag 2025–2027

Kommunen har åtta övergripande mål. Varje mål hör till ett målområde som har koppling till *Vision Orsa 2050*. Många av målen är kommunövergripande vilket betyder att flera verksamhetsområden tillsammans bidrar till att målen uppfylls. Samordning så att alla mål omhändertas sker via kommunledningsgruppen och ansvarig chef. Utgångspunkten för de övergripande målen är att de ska rama in de mest prioriterade områdena. Inom de delar där det finns statlig styrning bör målen anknyta till den statliga målsättningen.

Nedan visas en sammanställning av samtliga mål och uppdrag i kommunplanen kopplat till respektive målområde.

Målområde		Mål	Ansvar
I Orsa skapar vi med människor, inte för	**1**	Orsas invånare upplever att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling	Kommunstyrelsen Strategiutskottet Skolutskottet Kultur- och fritidsutskottet
	2	Eleverna är trygga och längtar till skolan	Kommunstyrelsen Skolutskottet
	3	Undervisningen stimulerar eleverna till lärande	Kommunstyrelsen Skolutskottet
I Orsa finns livskvalitet	**4**	Orsa har en bra äldreomsorg	Kommunstyrelsen Socialutskottet
	5	Orsas befolkning ökar	Kommunstyrelsen Strategiutskottet
	6	Frånvaron från arbete på grund av sjukdom ska minska tills den når en långsiktigt stabil och låg nivå.	Kommunstyrelsen Strategiutskottet
I Orsa gör vi saker möjliga	**7**	Orsa har Sveriges bästa företagsklimat	Kommunstyrelsen Strategiutskottet
	8	Kommunen har en god ekonomisk hushållning	Kommunstyrelsen Strategiutskottet

Beskrivning av mål, indikatorer och uppdrag

I följande avsnitt beskrivs de övergripande och de indikatorer som används för att följa upp målen. Utöver de beskrivna målen har nämnderna och utskotten fått ett antal uppdrag från den politiska majoriteten. Precis som målen är varje uppdrag[3] kopplat till ett av de tre målområdena och följs upp och redovisas i årsredovisningen. Symbolerna under varje målområde visar på hur respektive målområde och *Vision Orsa 2050* hänger ihop med de globala hållbarhetsmålen[4].

[3] Flera av uppdragen löper under flera år och är därmed redan påbörjade.

[4] Förenta nationernas 17 globala mål för hållbar utveckling (Agenda 2030)

Målområde: I Orsa skapar vi med människor, inte för…

Mål	Ansvar	Indikator						Ansvar
Orsas invånare upplever att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling	Kommunstyrelsen Strategiutskottet Skolutskottet Kultur- och fritidsutskottet	Möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter - *andel positiva svar ska öka* (SCB-medborgarundersökning)						Strategiutskottet
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		26 %	26 %	35 %	öka	öka	öka	
		Möjligheterna att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen (till exempel genom invånardialog, samråd) -*andel positiva svar ska öka* (SCB- medborgarundersökning)						Strategiutskottet
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		44 %	47 %	49 %	öka	öka	öka	
		Barn och unga (åk 4–9) som har vetskap om sina möjligheter att påverka i samhället – *andel positiva svar ska öka* (Lupp-enkät+ egen skolenkät) Ändrad mätning 2024						Skolutskottet
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		38 %	26 %	66 %	öka	öka	öka	
Eleverna är trygga och längtar till skolan	Kommunstyrelsen Skolutskottet	Jag känner mig trygg i skolan (1–9) *andel positiva svar ska öka* (trivselenkät)						Skolutskottet
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		86,5 %	81,5 %	87,2 %	öka	öka	öka	
		Andelen (%) elever (F-9) med mer än 40 % frånvaro ska minska						Skolutskottet
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		3,5 %	5,1 %	~~3~~,6 %	minska	minska	minska	
Undervisningen stimulerar eleverna till lärande	Kommunstyrelsen Skolutskottet	Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) – *ska ligga på grönt/25 % bästa kommunerna* (Kolada)						Skolutskottet
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		220 gult	212 gult	198 rött	grönt	grönt	grönt	
		Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) *ska ligga på grönt/25 % bästa kommunerna* (kolada.se)						Skolutskottet
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		91,3 % grönt	79,7 % gult	75,0 % rött	grönt	grönt	grönt	

Målområde: I Orsa skapar vi med människor, inte för…		
Uppdrag	**Ansvar**	**Tidsperiod**
Genomföra invånardialoger i enlighet med policy och riktlinje för invånardialoger med fokusområde inkludering. Invånardialogerna med fokus på inkludering ska öka möjligheterna till delaktighet i de frågor som berör invånarna samt öka känslan av tillhörighet till platsen Orsa kommun och samhället i stort.	Strategiutskottet	2023–2025

Målområde: I Orsa finns livskvalitet

Mål	Ansvar	Indikator	Ansvar
Orsa har en bra äldreomsorg	Kommunstyrelsen Socialutskottet	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) *Orsa ska vara bland 25 % bästa kommunerna/grön nivå* (Kolada).	Socialutskottet
		Utfall 2022 / **Utfall 2023** / **Utfall 2024** / **Mål 2025** / **Mål 2026** / **Mål 2027**	
		88,0 % gult / 91,0 % gult / 91,3 % grönt / grönt / grönt / grönt	
		Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%) *Orsa ska vara bland 25 % bästa kommunerna/grön nivå (Kolada).*	Socialutskottet
		Utfall 2022 / **Utfall 2023** / **Utfall 2024** / **Mål 2025** / **Mål 2026** / **Mål 2027**	
		78 % gult / 72 % rött / 69,6 % rött / grönt / grönt / grönt	
Orsas befolkning ökar	Kommunstyrelsen Strategiutskottet	Invånarantalet i Orsa ökar - ö*kar från år till år…* (SCB statistik, februari).	Strategiutskottet
		Utfall 2022 / **Utfall 2023** / **Utfall (aug) 2024** / **Mål 2025** / **Mål 2026** / **Mål 2027**	
		6934 / 6 908 / 6887 / öka / öka / öka	
Frånvaron från arbete på grund av sjukdom ska minska tills den når en långsiktigt stabil och låg nivå.	Kommunstyrelsen Strategiutskottet	Medarbetarnas sjukfrånvaro ska minska. (%)	Strategiutskottet
		Utfall 2022 / **Utfall 2023** / **Utfall 2024** / **Mål 2025** / **Mål 2026** / **Mål 2027**	
		9,8 / 9,1 / 8,8 / 8,3 / 7,8 / 7,8	
		Sjukfrånvaro befolkning ska minska över tid. (Sjukpenningtal, antal dagar)	Strategiutskottet
		Utfall 2022 / **Utfall 2023** / **Utfall 2024** / **Mål 2025** / **Mål 2026** / **Mål 2027**	
		13,0 / 16,3 / 20,0 / minska / minska / minska	

Målområde: I Orsa finns livskvalitet		
Uppdrag	**Ansvar**	**Tidsperiod**
Ta fram ett fritidspolitiskt program.	Kultur och fritid	2025
Göra investeringar för ett grönare och attraktivare centrum, med fokus på Slipstenstorget.	Strategiutskottet	2024–2026
Verka för att Skräddar-Djurberga ska bli kulturreservat.	Kultur och fritid	2025–2026

Målområde: I Orsa gör vi saker möjliga

Mål	Ansvar	Indikator						Ansvar
Orsa har Sveriges bästa företagsklimat	Kommunstyrelsen Strategiutskottet	Sammanfattande omdöme för företagsklimatet i kommunen (Svenskt Näringsliv) - ska förbättras från år till år.						Strategiutskott
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		4,2	4,3	4,3	öka	öka	öka	
		Orsas plats i Svenskt Näringslivs ranking om lokalt företagsklimat förbättras *-ska förbättras från år till år.*						Strategiutskott
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2025**	**Mål 2027**	
		55	48	47	för-bättras	för-bättras	för-bättras	
		Företagsklimatet enligt insiktsmätningen (aggregerat NKI företagsärenden delområde bygg, miljö, livsmedel, servering*)* ska förbättras från år till år. Mäts vartannat år						Strategiutskott
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		78	-	Mäts våren 2025	Lägst 78	Lägst 78	Lägst 78	
Kommunen har en god ekonomisk hushållning	Kommunstyrelse Strategiutskottet	Kommunens resultat ska under perioden i genomsnitt uppgå till minst 1,5 % av skatteintäkterna*						Strategiutskott
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Prognos 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		5,5 %	4,2 %	2,9 %	minst 1,5 %*	minst 1,5 %*	minst 1,5 %*	
		Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden i koncernen ska uppgå till minst 20 % (planperioden).						Strategiutskott
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Prognos 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		28,5 %	29,4 %	28,1 %	minst 20 %	minst 20 %	minst 20 %	
		Max 2 % avvikelse mellan prognos vid delårsbokslut och utfall vid årsbokslut.						Strategiutskott
		Utfall 2022	**Utfall 2023**	**Utfall 2024**	**Mål 2025**	**Mål 2026**	**Mål 2027**	
		0,4 %	0,9 %	0,7%	max 2 %	max 2 %	max 2 %	

** Enligt kommunens ekonomiska riktlinjer ska resultatet över en femårsperiod uppgå till minst 1,5 % av skatteintäkterna*

Målområde: I Orsa gör vi saker möjliga		
Uppdrag	**Ansvar**	**Tidsperiod**
Uppföra en gästbrygga vid Ångbåtsudden.	Kultur och fritid	2025

Verksamheterna

Kommunstyrelsen

Ordförande: Mikael Thalin (C)
1:e vice ordförande: Magnus Bjurman (S), 2:e vice ordförande: Joakim Larsson (M)
Förvaltningschef: Marie Ehlin, kommunchef

Grunduppdrag

Kommunstyrelsen har helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens ärenden och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Kommunen har fortsatt en god ekonomi men utmanas av höga driftkostnader och investeringar. Inflationen har varit hög och vi hoppas nu att den ska gå ner till normala nivåer och att det ska leda till räntesänkningar.

I Orsa skapar vi med, inte för

Invånardialogerna fortgår enligt Vision 2050 för att stärka demokratin och ge möjlighet till insyn och delaktighet för att uppnå målet att Orsas invånare upplever att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling.

Skolan arbetar mot målen att eleverna är trygga och längtar till skolan och undervisningen stimulerar eleverna till lärande. Skolan kommer under 2025 att fokusera på att fördjupa, utveckla och analysera kvalitetsarbetet i för- och grundskolorna. Exempel på aktiviteter och insatser är arbete i skolsociala team, utbildningsinsatser, medverkande i forskningsprojekt samt arbete med NTA (Naturvetenskap och Teknik för Alla). Förberedelser pågår för att starta anpassad grundskola årskurs 1–3 i från hösten 2025. Under hösten förväntas en minskning av antalet barn inom förskolan vilket medför att en tillfällig avdelning kommer att stängas. Samverkan med näringslivet fortsätter och rustning av såväl inne- som utemiljö på våra skolgårdar pågår.

I Orsa finns livskvalitet

Socialtjänsten arbetar för att Orsa har en bra äldreomsorg och att alla delar av socialtjänsten ska präglas av trygghet och god tillgänglighet. Under året väntas en ny socialtjänstlag träda i kraft, bland nyheterna i den märks ett större fokus på det förebyggande arbetet och att insatser och arbetssätt ska vara kunskapsbaserade. De senaste årens trend med ökade behov för socialtjänstens del väntas fortsätta i takt med att andelen äldre blir fler, framför allt märks det inom hemtjänsten. Byggnationen av det särskilda boendet Slipstenen på Storgärdet fortgår. Slipstenen ska stå klart för inflyttning under 2027.

Ett av kommunens mål är att Orsas befolkning ökar. Prioriterade detaljplaner är kopplade till bostads- och näringslivsutveckling. Kommunen arbetar med detaljplan för Löva Strand med syfte att åstadkomma fler bostäder söder om Orsa. Planprogram för Grönklitt ska tas fram för antagande. Planarbete i Viborg pågår av en privat exploatör som planerar bostäder. Orsa Vatten och Avfall

planerar stora investeringarna i ombyggnad av Bunk avloppsreningsverk, VA-försörjning i Grönklitt samt utredningar och projektering av utbyggnadområde enligt kommunens VA-plan

Inom kultur och fritid arbetas det enligt våra planer för fritid, kultur och bibliotek. Under året kommer program för fritid som tas fram att implementeras. En ny långbrygga vid Udden kommer att byggas under året, förutsatt att tillståndsprocessen och projektering löper som planerat. Simhallen är i stora behov av upprustning och en inriktning på simhallens framtid ska tas fram. En plan för Bergets friluftsområde kommer också att tas fram.

Ett grönare centrum planeras med fokus på Slipstenstorget.

I Orsa gör vi saker möjliga

Kommunen har ett gott näringslivsklimat och siktar mot Sveriges bästa företagsklimat. Kompetensförsörjning, bostadsutveckling samt besöksnäring som är prioriterade områden.

Det är viktigt att Orsa klarar målet att kommunen har en god ekonomisk hushållning. Det innebär att vi måste ha ett långsiktigt perspektiv för att klara den kommunala verksamheten. Det är tydligt att elevunderlaget minskar och att andelen äldre ökar. Vi måste prioritera våra resurser för att på bästa sätt möta våra invånares behov med befintliga resurser. Det är uppenbart att vi måste förändra våra arbetssätt och fördela resurserna dit de behövs mest. För att klara detta måste vi också tillvarata digitaliseringens möjligheter. Samtidigt ökar de digitala riskerna vilket innebär att vi måste fokusera på att öka den digitala säkerheten.

Strategiutskottet

Ordförande: Mikael Thalin (C)
1:e vice ordförande: Magnus Bjurman (S), 2:e vice ordförande: Joakim Larsson (M)
Verksamhetsansvarig: Marie Ehlin, kommunchef

Grunduppdrag

Utskottet har till uppgift att bereda strategiska frågor och ärenden som inte bereds av andra utskott inom kommunstyrelsen, till exempel näringslivsfrågor, samhällsplanering, VA-planering, detaljplaner, samt andra övergripande frågor som rör alla verksamheter. I staben som arbetar mot kommunstyrelsen och strategiutskottet finns enheterna näringsliv- och samhällsbyggnad, ekonomi, kommunikation, personal och gemensamt stöd.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Kommunen har i dagsläget en god ekonomi och en viktig del i den ekonomiska styrningen är att ha en långsiktig planering av driftskostnader och investeringar.

I Orsa skapar vi med människor, inte för

Genom att fortsätta arbeta med unga kommunutvecklare och ett strukturerat arbete med invånardialoger arbetar vi mot målet Orsas invånare upplever att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling.

Kosten fortsätter att arbeta efter kostpolicyn med att öka andelen lokalt producerade livsmedel och mat som är god, näringsrik och lagad från grunden.

Orsa kommun strävar efter att kommunicera med öppenhet, dialog, tydligt och tillgängligt för att skapa delaktighet och engagemang.

I Orsa finns livskvalitet

För att nå målet att Orsas befolkning ökar är prioriterade detaljplaner under 2025 kopplade till bostads- och näringslivsutveckling. Kommunen arbetar med detaljplan för Löva Strand med syfte att åstadkomma fler bostäder söder om Orsa. Grönklittsgruppen har beslut om detaljplan och arbetar parallellt med planprogram för att utveckla området i stort. I ett privatägt område i Viborg kommer det att tas fram en detaljplan för fler bostäder. Ett par markanvisningar i centrala Orsa har genomförts, Hästen och Ulas där flerfamiljsbostäder planeras.

Orsa centrum ska göras tryggare, grönare, mer attraktivt och tillgängligt för våra medborgare. Sommaren 2025 ska området kring Slipstenstorget vara förbättrat.

Kommunen arbetar med en handlingsplan för brottsförebyggande arbete med trygghetsskapande åtgärder och identifierar risker och åtgärder mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan.

Fortsatt utveckling inom digitalisering är nödvändig för att skapa tillgänglighet och god service för våra medborgare. Kommunen deltar i SKR:s initiativ inom Handslaget men bland annat digital post och säker digital kommunikation.

I Orsa gör vi saker möjliga

Arbete med målet Orsa har Sveriges bästa företagsklimat fortgår enligt näringslivsstrategin där kompetensförsörjning, bostadsutveckling och besöksnäring är prioriterade områden. Här är det

viktigt att vi fortsätter arbeta för att det ska vara lätt att göra rätt i nära dialog med våra företag. En plan för markberedskap för industrimark ska tas fram.

Ett av kommunens mål är att kommunen har en god ekonomisk hushållning vilket bland annat målsätts med att kommunens resultat under perioden minst ska uppgå till 1,5 % av skatteintäkterna. Kommunen arbetar nu med treåriga detaljbudgetar och prognoser för att ha koll på kostnadsutvecklingen och förändringar utifrån demografiska förutsättningar.

Det är viktigt att våra medarbetare mår bra och ett mål är att sjukfrånvaron ska minska. Vi måste fortsätta arbetet med en effektiv organisation och en god arbetsmiljö.

Skolutskottet

Ordförande: Susann Lindblad (C)
Vice ordförande: Elisabet Setterlund Alvarsson (M)
Verksamhetsansvarig: Christine Alexandersson, skolchef

Grunduppdrag

Sektor skola har i uppdrag att skapa ett gott lärande i en trygg miljö där alla elever ska lyckas. Sektorn omfattar grundskola, fritidshem och förskola. Områdena regleras av statlig styrning i form av skollag, skolförordning, Skolverkets föreskrifter och läroplaner för de olika skolformerna. Tillsynsmyndighet för verksamheten är den statliga myndigheten Skolinspektionen. Kommunen har fyra grundskolor: tre F-6 skolor och en 7–9 skola. Kommunen har också sex förskolor varav en är tillfällig. Det finns två fristående förskolor, där kommunen har tillsynsansvar, samt en fristående skola F-6. Till hösten 2025 planeras att etablera en anpassad grundskola för åk 1–3 i Bergetskolans lokaler.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Sektor skola kommer under 2025 att fokusera på att fördjupa, utveckla och analysera kvalitetsarbetet i för- och grundskolorna. Ett fungerande kvalitetsarbete som harmoniserar med Skolverkets nationella kvalitetssystem är enligt Skolverket avgörande för att kunna främja alla barns och elevers utveckling och lärande. Ett tydligt och långsiktigt kvalitetsarbete bidrar också till att huvudmannens kompensatoriska uppdrag tydliggörs och riktade insatser får ett bättre utfall. Dokumentationen av SKA-arbetet ute på skolorna säkerställs genom arbete med lärplattformen, årshjul för varje årskurs samt analysverktyg.

Sektor skola har två kommunmål: Eleverna är trygga och längtar till skolan samt Undervisningen stimulerar eleverna till lärande. Exempel på aktiviteter och insatser är arbete i skolsociala team, utbildningsinsatser, medverkande i forskningsprojekt samt arbete med NTA (ett skolutvecklingsprogram för naturvetenskap och matematik).

Under 2025 fortsätter förarbete utifrån lärandes lokalförsörjningsplan med nya lokaler för hemkunskap och slöjd på Orsaskolan. Utemiljön på förskolorna behöver prioriteras såväl som underhållsrenovering i lokalerna på Brantuddens och Trimsarvets förskolor. Under våren 2025 kvarstår behovet av utökade förskoleplatser. I augusti förväntas en minskning, då många barn börjar förskoleklass och födelsetalet de senaste två åren sjunkit. Detta kommer medföra att den tillfälliga avdelningen med 15 platser som öppnades 2021 kommer att stängas i augusti 2025. Dessutom visar nationella prognoser framåt att barnantalet fortsätter att sjunka, därmed kommer behovet av förskoleplatser de kommande åren att minska ytterligare. Utifrån det gör sektor skola bedömningen att det inte längre finns något behov av att bygga två nya avdelningar på Trimsarvets förskola.

I maj 2023 fattade riksdagen beslut om ändringar i skollagen som innebär att det införs ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare inom skolväsendet.

I lagändringarna, som träder i kraft den 1 januari 2025, kommer det finnas en struktur för kompetensutveckling och ett meriteringssystem för olika professioner inom förskola/skola.

Samarbetet med skola och näringsliv fortsätter som planerat med fler och fördjupade aktiviteter inplanerade i det gemensamma årshjulet. Arbetet med nationella riktlinjer för krisberedskap inom lärande fortsätter även under 2025. Förskolor och skolor ska enligt Skolverket ha en god förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida krissituationer och genomföra myndighetens uppgifter vid höjd beredskap.

Socialutskottet

Ordförande: Håkan Yngström (C)
Vice ordförande. Bengt-Åke Svahn (KD)
Verksamhetsansvarig: Jesper Karlsson, socialchef

Grunduppdrag

Sektor socialtjänst ansvarar för och genomför delar av det som brukar beskrivas som det sociala skyddsnätet. Här ges vård, stöd och omsorg till äldre och de som har någon form av funktionshinder. Insatserna ska utformas så att de stärker den enskildes möjligheter att leva ett tryggt och självständigt liv. Stöd och hjälp till barn, ungdomar, familjer och vuxna kan även erhållas via individ- och familjeomsorgen.

Verksamheten är lagstyrd, det stöd och den omsorg som ges har den enskilde rätt till efter att ett myndighetsbeslut fattats i enlighet med den lagstiftningen – huvudsakligen socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Under 2025 väntas en ny socialtjänstlag träda i kraft, vid halvårsskiftet. I förslagen till den nya lagen lyfts bland annat att socialtjänsten ska främja jämlika och jämställda levnadsvillkor, ha ett tydligare barnrättsperspektiv, arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig. Det lyfts vidare att det ska bli möjligt att ge insatser utan behovsprövning och insatserna och arbetssätten ska vara kunskapsbaserade och ha god kvalitet. Omställningen till den nya lagens förutsättningar kommer naturligtvis sätta sin prägel på socialtjänsten i Orsa under både 2025 och kommande år.

Därutöver förväntas inflödet av nya behov fortsätta öka under 2025, i takt med att andelen äldre blir fler, på samma sätt som det sett ut i flera år nu. Det är således av fortsatt yttersta vikt att göra verksamheten än mer resurseffektiv, då äldreomsorgen alltjämt kräver mer personella och materiella resurser än innan pandemin. Det är likaledes fortsatt viktigt att hålla i arbetet med att anpassa verksamheten för att kunna möta den oundvikliga demografiska utmaningen.

Satsningen på utbildning av våra egna medarbetare fortsätter även under 2025. En fjärde klass är i gång med egna medarbetare i den särskilda utbildning som delvis genomförs på arbetstid. Eleverna i den klassen beräknas ta examen som undersköterska under 2025.

Det systematiska kvalitetsarbetet är fortsatt prioriterat. Här är det viktigt att vara konsekvent och uthållig då man vill åstadkomma genomgripande och beständig förändring. Verksamheten arbetar precis som tidigare i enlighet med årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet.

Bygget av äldreboendet Slipstenen fortskrider enligt plan och beräknas stå klart för inflyttning under 2027. För att gå i mål med det kommer det naturligtvis krävas fortsatta förberedelser och arbete med projektet även under 2025.

Kultur- och fritidsutskottet

Ordförande: Magnus Bjurman (S)
Vice ordförande: Lars-Olov Simu (KD)
Verksamhetsansvarig: Fredrik Svensson, kultur och fritidschef

Grunduppdrag

Sektor kultur och fritid arbetar med frågor som omfattar enheterna Kultur, bibliotek, ungdomens hus, Musikskola och Fritid. Lagar som styr verksamhetsområdet är bibliotekslagen. Grunduppdraget är att erbjuda Orsas medborgare ett tillfredsställande utbud av fritidsaktiviteter som stimulerar en aktiv fritid och god folkhälsa samt ett kulturellt utbud som stimulerar till personlig utveckling och god hälsa.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Program för Kultur är det styrande dokumentet för vilka prioriterade områden och insatser som ska arbetas med. En bärande del i arbetet är samverkan med kulturaktörer, medborgare, kommuner, Region Dalarna, näringsliv och andra verksamheter inom kommunen. Programverksamheten är ett prioriterat område. Konsthallen kommer att renoveras under året med nya väggar och golv. En policy för konst håller på att tas fram och ska implementeras under 2025.

Biblioteket samverkar i Dalabiblioteken, utvecklar programverksamheten, stärker läsfrämjande och utvecklar den digitala tillgängligheten för besökarna. Prioriterade mål för biblioteksverksamheten är att ha en varierande programverksamhet för barn och vuxna. Vi ska erbjuda läsecirklar för vuxna i syfte att främja och inspirera till läsning samt författarbesök till barn och vuxna. Biblioteket ska utveckla samarbetet med studieförbund och andra yttre aktörer i syfte att kunna bredda utbudet på programverksamhet och erbjuda föreläsningar och workshops för att stimulera till och ge möjligheter till digital delaktighet.

Programmet för fritid som ska vara klart under 2024 ligger till grund för vilka områden och insatser som ska prioriteras inom området. Fritid innefattar anläggningar, föreningsliv, det rörliga friluftslivet med leder och besöksmål. Kommunens leder är ett arbete som kommer att intensifieras under året då pengar är avsatta för upprustning.

En plan för Bergetområdet kommer att tas fram under året och ska innehålla en långsiktig plan på hur utbudet på området kan förbättras för Orsas medborgare. Barn och ungas möjligheter till fritidsaktiviteter ska styra inriktningen.

Tallheds flygfält ska utredas och en plan för områdets användning ska tas fram. Simhallen kommer att vara i fokus under året och en politisk inriktning behöver tas fram kring frågan om simhallens framtid, då det finns stora behov av upprustning. Föreningsmedverkan vid riskhelger för ungdomar kopplat till föreningsbidrag ska införas. Kommunens badplatser ska ses över och inventeras då tydlighet i prioriteringar och drift behöver bli bättre.

En ny långbrygga vid Udden är planerad att byggas upp under året. Ambitionen är en stenpir med flytande bryggor som ska fungera som gästhamn.

Musikskolas verksamhet är en frivillig verksamhet som syftar till att utbilda barn och unga i instrument- och ensemblespel, sång och musik. Eleverna erbjuds en kostnadsfri utbildning som ger förutsättningar att kunna vidareutbilda sig inom musik. Musikskolan ska stärka kulturlivet i Orsa.

Prioriterade områden är att få kvar fler elever i åk 7 och gymnasiet, erbjuda eleverna fler undervisningstillfällen utöver sin enskilda lektion och fortsätta samarbetet med andra aktörer.

Ungdomens hus kommer att lägga extra fokus på riskhelger under året, i samverkan med föreningar.

Kultur och fritid ska verka för att Skräddar-Djurberga ska bli kulturreservat.

Mora Orsa Miljö- och byggnadsnämnd

Ordförande: Per Ericson (M), Mora kommun
1:e vice ordförande: Per-Erik Wiik (C), Orsa kommun,
2:e vice ordförande: Peter Helander (C), Mora kommun
Förvaltningschef: Lena Bergman, miljö- och byggnadsförvaltningen

Grunduppdrag

Miljö- och byggnadsnämnden är en gemensam nämnd i samverkan mellan Mora och Orsa och fullgör de uppgifter som inte åligger kommunstyrelsen eller annan nämnd, inom byggnadsväsendet och byggnadsverksamheten enligt plan och bygglagen (PBL). Undantaget är översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser vilket är kommunstyrelsens ansvar.

Nämnden ansvarar också för bostadsanpassningsbidrag, mät- och kartfrågor, geografiska *informationssystem (GIS), belägenhetsadresser och lägenhetsnummer, miljö- och hälsoskyddsområdet, energi- och klimatrådgivning, naturvård och kalkningsverksamheten för de samverkande kommunerna. Nämnden fullgör även kommunens uppgift och ska besluta i myndighetsärenden (tillsyn och tillstånd) enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, och därtill hörande regelverk samt vara remissinstans till spelinspektionen*

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Miljö- och byggnadsförvaltningens arbete är i många delar händelsestyrt och det är särskilt utmanande under en lågkonjunktur. Det har krävts snabba förändringar och anpassningar för att hålla budget vilket har påverkat hela förvaltningen. De åtgärder som genomförts är till viss del av tillfällig karaktär för att kunna stå rustade för att växla upp när det vänder till exempel vakanshållna tjänster.

Behovet av bostäder är dock fortsatt stort i Orsa så framtagande av nya detaljplaner är prioriterat. Det är viktigt att få till en prioritering i kommunerna och att använda de gemensamma resurserna rätt. En utmaning är att kraven på framtagande av detaljplaner ökar. Arbetet blir mer och mer komplext och det krävs fler och fler konsultutredningar. Kostnaderna och tidsåtgången ökar vilket påverkar framför allt privata exploatörers möjlighet att ta fram planer. Rimligheten i dessa krav ifrågasätts och det krävs en ökad samordning hos de centrala myndigheterna.

Digitalisering är fortsatt en viktig utvecklingsfråga och det finns ett påtagligt behov av ytterligare resurser för arbete inom den digitala samhällsbyggnadsprocessen. Kraven på kommunen ökar och här behöver ambitionsnivå och prioriteringar göras samt hur dessa frågor ska drivas. Detta är särskilt viktigt i de frågor som berör hela kommunen tex. kvalitetssäkring och tillgängliggörande av öppna data.

Det kommer även nya lagkrav som direkt berör förvaltningen och som innebär nya arbetssätt som behöver implementeras allteftersom. Införande av en obruten digital samhällsbyggnadsprocess fortsätter där nästa steg är byggnader och digitala översiktsplaner.

Miljöenheten har under sommaren lanserat sin första integrerade e- tjänst med Ecos och fler e-tjänster är prioriterade. Målsättningen är att det ska finns e- tjänster till de vanligaste ärenden och att få till motsvarande arbetssätt som för bygglovsenheten där ett förarbete har påbörjats för att testköra automatiserade beslut i enkla ärenden. För att göra det enklare för sökanden pågår även arbete med en bygglovsguide med e-tjänstekopplingar. Oavsett digitalisering kvarstår behovet av fysiska möten.

Arbetet fortsätter för en mer serviceinriktad myndighetsutövning där digitalisering är en viktig del för att göra det enklare för den sökande och för att korta handläggningstiderna. Utan att göra avkall på myndighetsutövningen behövs ytterligare åtgärder vidtas för att underlätta genom bättre service tex. tydligare information, vägledning samt ett mer lösningsfokuserat arbetssätt. Ett seminarium med fokus på service, bemötande och kulturförändring är inplanerat under november som ska ligga som grund för ytterligare åtgärder inom området.

Gemensam gymnasienämnd

Ordförande: Johan Hed (C), Mora kommun
1:e vice ordförande: Anders Rosell (S), Orsa kommun,
2:e vice ordförande: Henrik Skottheim (C), Älvdalens kommun
Förvaltningschef: Lena Rowa, gymnasiechef

Grunduppdrag

Gymnasienämnden är en samverkan mellan Mora, Orsa och Älvdalen och den gemensammanämnden erbjuder sex högskoleförberedande och nio yrkesprogram, anpassad gymnasieskola, friskvårdsprofil, dansprofil, lärlingsutbildningar samt åtta idrottsutbildningar. Idrottseleverna motsvarar mer än en tredjedel av eleverna, både riksrekryterande och lokala idrottsutbildningar. Inom vuxenutbildningen finns svenska för invandrare, SFI, grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, yrkeshögskola, Komvux som anpassad utbildning och hjälp till distansstudier för elever som läser mot högskolor via högskolecentrum. Mora gymnasium är certifierat som IB World School, Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege.

Syfte med samverkan är att optimera den ekonomiska effektiviteten, säkerställa kompetensförsörjningen och verka för kvalitetsförbättringar

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Unga från Mora, Orsa och Älvdalen har fortfarande i hög utsträckning Mora gymnasium som sitt förstahandsval och idrottsutbildningarna är fortsatt populära med sökanden från hela landet. Elevantalet ser ut att minska med 45 elever fram till 2028 men kan vägas upp av elever som studerar specialidrott som kommer från hela Sverige. De befintliga lokalerna behöver renoveras och anpassas för dagens och framtidens pedagogik.

En ökning av elever från grundskolan som har en relativt lång väg för att bli behöriga till ett nationellt program kan ses. Där är samarbetet med grundskolorna en viktig pusselbit för att brygga över mellan de båda skolformerna. I de enkätundersökningar som genomförts på skolan ser vi att eleverna är trygga och att det är god studiero på skolan. Under 2025 fortsätter vi arbetet som startades upp föregående år för att öka elevernas tillhörighet till klassen och elevernas delaktighet med målsättningen att bland annat minska den anmälda frånvaron.

Vuxenutbildningen ska under 2025 fortsätta verka för god samverkan med kommuner, företag och näringsliv kring kompetensförsörjning. I projektet Yrkesväg där målet är att fler utrikesfödda får relevanta utbildningsinsatser som ökar anställningsbarheten och leder till egen försörjning samverkar vuxenutbildningen med kommunernas enheter för arbetsmarknad och integration samt individ- och familjeomsorgen. Projektet har uppmärksammat behovet av att alla kurser på SFI har ett arbetslivsfokus i undervisningen. Eleverna på SFI ska därmed komma närmare arbete och egen försörjning.

Vuxenutbildningen har inlett projektet *Steget före* tillsammans med Mora, Orsa och Älvdalens kommuner för att hitta vägar framåt för personer som är utan jobb och/eller försörjning.

Gemensam nämnd för Social Myndighetsutövning

Ordförande: Bert Persson (C), Mora kommun
Verksamhetschef: Camilla Mahlberg, myndighetschef, Norra Dalarnas myndighetsservice

Grunduppdrag

Tre kommuner samverkar kring den gemensamma nämnden för social myndighetsutövning – Mora, Orsa och Älvdalen. Mora är värdkommun. Nämnden ansvarar för myndighetsutövning gällande äldreomsorg, funktionsnedsatta, familjerätt samt systemadministratörer.

Norra Dalarnas Myndighetsservice (NDM) är en gemensam nämnd för social myndighetsutövning och ansvarar för myndighetsutövning gällande äldreomsorg, funktionsnedsatta, familjerätt samt för systemadministration i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.

I verksamheten för äldre och funktionsnedsatta regleras verksamheten främst av socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). De personer i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner som uppfattar sig ha ett behov av stöd har rätt att få sin ansökan om bistånd/stöd prövad. Prövningen sker genom en formaliserad process, där myndighetsutövaren står för bedömningen av hjälpbehovet samt beslutar om lämplig insats, alternativt helt eller delvis avslår ansökan. Därefter är det respektive kommuns socialförvaltning som ansvarar för att verkställa det bistånd som har beviljats.

För familjerätten regleras verksamheten främst av föräldrabalken (FB) och SoL. Familjerätten handlägger ärenden gällande vårdnad, boende och umgänge samt faderskap och adoption. Flertalet av dessa beslutas av allmän domstol där familjerätten lämnat yttranden/upplysningar/utredningar, i vissa frågor kan nämnden själv bestämma. En annan viktig del av familjerättens verksamhet är en rådgivande verksamhet, frivilliga samarbetssamtal.

Systemadministratörerna är ansvariga för verksamhetssystemen för handläggning och verkställighet inom ovan nämnda områden samt inom kommunernas Individ- och familjeomsorg.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Under juli 2024 presenterades lagrådsremiss för den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 1 juli 2025. Med den nya socialtjänstlagen ska socialtjänsten bli mer förebyggande, tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad. Den nya lagen ger en utökad möjlighet att erbjuda insatser utan behovsprövning.

Att beakta är även samsjuklighetsutredningen. Samsjuklighetsutredningens förslag innebär att regionerna får det samlade ansvaret för vård och behandling av skadligt bruk och beroende. Kommunerna ska fortsatt ansvara för förebyggande och uppsökande insatser.

Både den nya socialtjänstlagen och samsjuklighetsutredningen kommer att påverka NDM:s verksamhet och vi har påbörjat ett arbete i att se över vårt arbetssätt samt hur vi ska samverka med andra aktörer i olika frågor, då det med stor sannolikhet kommer att krävas tvärprofessionellt arbete både inom och utanför organisationen. Att utreda möjligheter till ytterligare digitalisering av vårt arbetssätt står i fokus.

Gemensam servicenämnd för Löneadministration

Ordförande: Kjell Tenn (C), Älvdalens kommun
Förvaltningschef: Jennie Mörk, lönechef

Grunduppdrag

Grunduppdrag Norra Dalarnas Löneservice är en samverkan mellan Mora, Orsa och Älvdalens kommuner, kommunala bolag och förbund.

Uppdraget är att utföra löneadministration och förvalta tillhörande system. Enheten administrerar även pension och försäkringar för medarbetare.

I enhetens arbetsuppgifter ingår att ge support till kunder, leda systemutveckling, erbjuda utbildning och se till att det finns fungerande rutiner och processer för en effektiv och säker löneadministration.

Uppdrag finns beskrivet i samverkansavtal, delegation, reglemente och i enhetens tjänstekatalog.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Den digitala utvecklingen och komplexiteten inom löneområdet sätter allt högre krav på graden av kompetens. Förutsättningarna är inte längre samma som för tio år sen och skapar behov av systemspecialister, högre allmän systemkompetens och ännu bredare support.

Omvärlden sätter agendan för områden som informationssäkerhet och krisplaner utifall en verksamhet som lön blir utsatt för yttre påverkan.

Upphandling av LÖN/HR-system är planerad till 2025. Om nytt system vinner upphandlingen ska det införas under 2026. Nuvarande avtal kan förlängas som längst till 2027. Upphandlingen kommer att belasta verksamheten väldigt mycket både ekonomiskt och resursmässigt.

Digitala personalakter är ett mål inom digitaliseringen rörande lön. Under 2025 ska en kontinuerlig omvärldsbevakning vara utförd, och en projektplan framtagen. Långsiktigt mål är ett flexibelt och användarvänligt arkiv för personalakter är infört via en upphandling med en förstudie som har påbörjats 2025.

Många processer på enheten sker manuellt och regelmässigt. Detta är tidskrävande och det finns ett behov av automatisering på flera områden. Vidare kartläggning av vad som kan och bör automatiseras behövs. Enheten ska även fortsätta se över möjligheten till e-tjänster.

Gemensam Servicenämnd IT

Ordförande: Anna Hed (C), Mora kommun
Förvaltningschef: Matthias Grahn, IT-chef

Grunduppdrag

Tre kommuner samverkar kring den gemensamma servicenämnden för IT - Mora, Orsa och Älvdalen. Mora är värdkommun. Ordförandeskapet roterar mellan de deltagande kommunerna. Den gemensamma partsavsikten avser samverkan kring gemensamma IT-resurser inom strategisk utveckling, projekt, objektförvaltning, samt drift och IT-säkerhet. Nämnden ska genom samordning av verksamheter optimera den ekonomiska effektiviteten, säkerställa kompetensförsörjningen, och verka för kvalitetsförbättringar. Nämnden ansvarar för och ska ge ett effektivt IT-stöd till de samverkande kommunernas verksamheter. Stödet till kommunerna tillhandahålls i form av tjänster.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Den snabba digitaliseringstakten och de ökade kraven gör att våra nuvarande resurser riskerar att inte räcka till. Verksamheternas förväntningar på snabbare leveranser och fler digitala tjänster ökar pressen på eDIT att leverera inom allt kortare tidsramar, utan att kompromissa med kvalitet eller säkerhet. Trots omvandlingen av tekniker till IT-specialister, som har stärkt vår kapacitet, krävs ytterligare prioriteringar och eventuellt fler resurser inom driftsutveckling. Utan tillräckliga resurser riskerar vi att inte kunna leverera de digitala tjänster som förväntas i tid. Därför måste vi antingen prioritera hårdare eller stärka organisationen för att säkerställa hållbar och säker IT-drift. Samtidigt behöver vi satsa på intern utveckling inom eDIT för att bli snabbare och mer effektiva. Genom att förbättra våra arbetssätt och vår kompetens kan vi möta verksamheternas krav på ett hållbart sätt.

En viktig aspekt att beakta är att även om digitaliseringen kan leda till effektiviseringsvinster inom verksamheterna, kommer kostnaderna för förvaltning, utveckling och support av digitaliseringsprodukterna att belasta eDIT.

Det ökade säkerhetshotet, särskilt i ljuset av det instabila säkerhetsläget i Europa och världen, innebär att cybersäkerhet måste fortsätta vara en central prioritet. Under 2025 måste vi därför fokusera på att ytterligare förstärka våra säkerhetsåtgärder och incidenthanteringskapacitet. Genom att utbilda våra medarbetare, stärka vår tekniska plattform och genomföra regelbundna säkerhetsövningar, kan vi minska risken för incidenter och skapa en mer säker och stabil IT-miljö.

För att kunna möta alla dessa utmaningar är det också avgörande att vi har en tydlig kompetensutvecklingsplan som säkerställer att vi har rätt personal med rätt kompetens. Det demografiska trycket och konkurrensen om teknisk personal innebär att vi måste arbeta proaktivt för att rekrytera och behålla medarbetare.

Sammanfattningsvis står vi inför ett år av både stora utmaningar och möjligheter. Genom att vara strategiska i vårt sätt att hantera budget, säkerhet och digitaliseringstakt, samtidigt som vi stärker våra resurser och kompetenser, kommer vi att vara rustade för att fortsätta utveckla IT-verksamheten och möta de krav som ställs på en modern, digital och säker kommunal verksamhet.

Orsa vatten och avfall AB (kommunalt bolag)

Ordförande: Leif Dahlfors (C)
Vice ordförande: Per Rudfeldt (M)
VD: Marilou Hamilton Levin

Grunduppdrag

Orsa vatten och avfall AB, hädanefter OVA, har till föremål för sin verksamhet att för Orsa kommuns räkning, såsom ensam ägare av bolaget, äga och förvalta Orsa kommuns återvinningscentral samt vatten- och avloppsanläggningar samt avfallsanläggningar. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe. Driften och administrationen av VA- och avfallsverksamheten hanteras av Nodava AB.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Avfall

Avfallshantering bedrivs enligt självkostnadsprincipen. Principen är att avgifterna ska täcka hela kostnad för avfallshanteringen. Driften av kommunens återvinningscentral sker i egen regi, medan insamling och behandling av avfall sker via entreprenörer och externa behandlingsanläggningar.

Senast 2027 ska insamlingen ske genom fastighetsnära insamling (FNI). Syftet med att införa FNI av förpackningar är framför allt att ge hushållen de bästa verktygen för att sortera ut sina förpackningar till återvinning. Det system som för närvarande ger den bästa servicen till hushållen och därmed förmodligen ger bäst nöjdhet och i förlängningen positiv inställning till källsortering är insamling i två fyrfackskärl.

Styrelsen för Nodava AB beslutade 2024-03-05 att uppmana ägarbolagen att välja fyrfackskärl som huvudsakligt insamlingssystem i kommunerna samt att uppmana ägarbolagen att lämna förslaget vidare till Kommunfullmäktige för beslut.

VA

Enligt ägardirektivet ska OVA bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom taxor. Vidare ska OVA uppvisa ett nollresultat utifrån bibehållen standard på VA-anläggningar och Va-nät.

OVA har en investeringsplan som sträcker sig i 10 år. Enligt planen kommer bolagets investeringar att uppgå till dryg 150 MSEK de närmaste tre åren. Bland de stora investeringarna kan nämnas ombyggnad av Bunk ARV, VA-försörjning i Grönklitt samt förberedande arbete tex utredningar och projektering av utbyggnadområde enligt kommunens VA-plan. Investeringarna påverkar driftbudgeten i form av högre kapitalkostnader.

Orsabostäder AB och Orsa Lokaler AB (kommunala bolag)

Ordförande: Bernt Westerhagen (C)
Vice ordförande: Per Rudfeldt (M)
VD: Roland Fållby

Grunduppdrag

Orsabostäder AB och Orsa Lokaler AB ska erbjuda attraktiva, trygga och livskraftiga miljöer för människor som vill bo och / eller verka i Orsa kommun nu och i framtiden. Bolagen ägs till 100 procent av Orsa kommun. Bolagen har egna organisationer inom fastighetsskötsel, lokalvård och köper administrativa tjänster mellan bolagen.

I nuläget har Orsabostäder cirka 2 000 boende i 760 bostäder samt 27 affärs- och kontorslokaler i sitt bestånd. Orsa Lokaler äger och förvaltar lokaler där kommunen driver sin verksamhet; som skolor, förskolor, biblioteket, kulturhuset, gamla brandstationen, kommunhuset, Lillåhem, brandstationen och folkparken SKEER. Orsa Lokaler äger och förvaltar en industrifastighet på Borns industriområde, där ett tjugotal hyresgäster driver olika verksamheter. Utöver det har Orsa Lokaler förvaltningsuppdrag på kommunägda fastigheter som bland annat ishallen, ridhuset och byggnader på Tallheds flygplats.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2025

Orsabostäder har ett stort underhåll som måste tas omhand på ett effektivt och ekonomiskt sätt. Den prioriteringsordning gällande åtgärder som finns i underhållsplanen är väldigt preliminär utifrån händelsers omfattning och ekonomiska förutsättningar. Bolaget utför NKI-mätningar vartannat år för att få reda på hur våra hyresgäster trivs och vad man önskar utveckla i bostadsområdena. Under 2023 har NKI mätning utförts och ligger som en del i vårt långsiktiga budgetarbete. Ny mätning kommer utföras våren 2025. Utöver detta behöver bolaget fortsätta arbetet med de besparingar på 3 000 tkr som styrelsen beslutade 2021. Kommunen har som mål att öka inflyttningen och bolaget kommer under 2025 utveckla en kontor/affärsbyggnad i centralt läge till lägenheter med planerad inflyttning Q3. I den markanvisning på Kv. Hästen som bolaget gett Lillskär pågår projektering för bostadsrätter där planen är att markavtal ska upprättas Q4 2024 och påbörjad byggnation under 2025.

Orsa Lokaler har flera beställningar från kommunens verksamheter på olika om-, till- och nybyggnader. Projektet Slipstenen är under genomförande och projektet ombyggnation kök, Lillåhem påbörjades under 2023 och fortsätter under 2025 och beräknas vara klart sommar 2026. Kommunens lokalförsörjningsplan ligger som grund för hur bolaget ska prioritera sina underhållsåtgärder och energiprojekt som till exempel solcellsanläggningar samt hur fastighetsportföljen ska formas långsiktigt.

För att möta krav och lagändringar på digital tillgänglighet och öka servicen till kunderna ser bolagen kontinuerligt över sina digitala plattformar och utökar sina digitala tjänster. Bolagens fastighetssystem kommer att fasas ut under slutet av 2025 och nytt fastighetssystem ska handlas upp och implementeras under Q2, Q3

En genomlysning av bolagen planeras för att se om vi är organiserade för att klara av den dagliga driften inom förvaltning och samtidigt vara byggherrar för beställda och egna projekt inom renovering, tillbyggnad samt nyproduktion. Bostad- och lokalförsörjningsplanerna kommer också att vara verktyg för bolagens organisationsstrukturer i framtiden.

Övriga nämnder och verksamheter

Brandkåren i norra Dalarna - kommunalförbund

Brandkåren Norra Dalarna bedriver verksamhet till skydd mot olyckor i de fem medlemskommunerna Leksand, Mora, Orsa, Vansbro och Älvdalen.

Syftet är att tillgodose krav och intentioner i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt att skapa goda förutsättningar att uthålligt arbeta med trygghet och säkerhet i det komplexa samhället Kommunalförbundet ska också vara en aktiv part i kommunernas samlade arbete och samordning för skydd mot oönskade händelse och samhällsstörningar.

Överförmyndare i samverkan

Överförmyndaren är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet som rekryterar, utbildar och utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Överförmyndarens uppgifter framgår av lagar i föräldrabalken och förmyndarskapsförordningen. Överförmyndaren står under tillsyn av länsstyrelsen.

Orsa kommun samverkar med kommunerna Mora, Älvdalen, Vansbro, Rättvik och Leksand kring överförmyndarfrågor. Det gemensamma överförmyndarkansliet har sitt säte i Mora. Överförmyndare i samverkan i övre Dalarna har till uppdrag att på ett enhetligt och rättssäkert sätt driva och utveckla verksamheten.

Språktolknämnden i Dalarna

Språktolknämnden i Dalarna är en gemensam nämnd för Region Dalarna, Avesta kommun, Borlänge kommun, Falu kommun, Gagnefs kommun, Hedemora kommun, Leksands kommun, Ludvika kommun, Mora kommun, Orsa kommun, Rättviks kommun, Smedjebackens kommun och Säters kommun.

Den gemensamma nämnden möjliggör ett långsiktigt arbete där god kvalitet på språktolkverksamheten samt tillgången till språktolkar blir lättare att bibehålla. Borlänge kommun är värdkommun för språktolknämnden i Dalarna

Hjälpmedelsnämnden i Dalarna

I hjälpmedelsnämnden ingår Region Dalarna och länets 15 kommuner. Regionen är värdkommun och hjälpmedelsnämnden ingår i dess organisation.

Hjälpmedelsnämndens uppdrag är att erbjuda hjälpmedel, tillbehör och förbrukningsmaterial till de personer som omfattas av kommunernas och regionens ansvar. Nämnden ska också erbjuda tjänster inom bland annat behandling, förflyttning, kommunikation, kontinens och personlig medicinsk behandling.

Valnämnd

Valnämnden är på kommunal nivå ansvarig för att genomföra allmänna val till riksdagen, landstingsfullmäktige, kommunfullmäktige och till EU-parlamentet, samt för folkomröstningar som riksdagen eller kommunfullmäktige beslutat om.

Krisnämnd

Det är kommunstyrelsens utskott för strategi som är krisledningsnämnd. Krisledningsnämnden utgör kommunens högsta ledning i samband med extraordinära händelser, då ordinarie/normala resurser är otillräckliga för att samhällets basfunktioner ska fungera på lägsta acceptabla nivå.

Ekonomisk plan och sammanställning

Inför 2025 års budget har både arbetssätt och organisation förändrats. Inför årets budget har verksamheterna jobbat med treåriga detaljbudgetar vilket givit ett gediget grundmaterial inför kommunplanen. Det ändrade arbetssättet bör innebära att budgetarna är mycket väl genomgångna inför 2025. Från och med 1 september följer tjänstemannaorganisation tydligt den politiska organisationen. Förändringarna har fått stor påverkan på sammanställningen av budgeten vilket i vissa lägen kan försvåra jämförelser mellan åren. Siffermaterialet har dessutom ändrats så att det ska följa årsredovisningens uppställning och på det sättet underlätta jämförelserna mellan budget och utfall vid kommande bokslut.

Det har kommit en ny utredning, Nätt och jämnt, gällande det kommunala utjämningssystemet, förslaget föreslås träda i kraft 2026. För Orsas del innebär utredningen sänkta intäkter med 6 mkr per år vilket kommer att bli en utmaning. Förändringen kommer inte få fullt genomslag 2026 vilket gör att beräkningarna bygger på att kommunen förlorar 3 mkr 2026 och 6 mkr från och med 2027.

Omvärldsfaktorerna har också förändrats mycket jämfört med förra året. Inflationstakten har stannat av och räntorna är på väg ner. Även pensionskostnaderna är lägre inför kommande år än vad de varit de senaste åren.

Budgeterat resultat för 2025 är 7 mkr vilket gör att resultatet uppgår till 1,4 procent av skatteintäkterna. För 2025 särredovisas det bidrag (3,5 mkr) som socialtjänsten erhållit för att sänka timanställningar. Bidraget avser endast ett år och läggs därför inte in i socialtjänstens ram, däremot kommer bidraget att få en stor påverkan på nästa års resultat. Det är viktigt att kommunen genererar goda resultat bland annat med tanke på de stora investeringar som pågår vilka kräver en god likviditet för att hålla nere lånebehovet och klara framtida räntor och amorteringar.

Enligt planen för 2025–2028 så kommer kommunens resultat för perioden inte uppgå till 1,5 procent av skatteintäkterna. En ny osäkerhetsfaktor som slår hårt på resultatet är utredningen av utjämningssystemet som sänker kommunens intäkter med 6 mkr per år. En annan osäkerhetsfaktor i planen för 2025–2028 är ränteutvecklingen som påverkar budgeten då kommunen kommer att behöva låna för att finansiera planerade investeringar. För perioden är den budgeterade låneräntan 2,55 procent. Om räntan förändras en halv procentenhet 2025 så kommer det att på verka resultatet med 0,9 mkr.

I delårsbokslutet 2024-08-31 prognostiserar nämnder och utskott ett samlat underskott om 1 mkr där samtliga nämnder, förutom kommunstyrelsen, räknar med ett underskott jämfört med budget. Det enskilt största underskottet redovisas av socialtjänsten där det i första hand är äldreomsorgen och individ- och familjeomsorgen som har högre nettokostnader än budgeterat. Trots att verksamheterna redovisar underskott visar prognosen på ett positivt resultat för helåret på 16 mkr vilket är 14 mkr bättre än budgeterat, förklaringen är i första hand att intäkterna från fastighetsavgifter och skatter prognostiseras bli bättre än budget samtidigt som räntenettot blivit bättre då kommunen haft pengar på kontot i stället för att låna vilket medfört intäkts- i stället för kostnadsräntor.

Läsanvisning

1.1 Budget 2025 och plan 2026–2028

Här sammanfattas resultaträkningen för budget 2025 men även planen för 2026–2028, här ligger prognos 2024 som jämförelse mot budget 2025. Budget 2025 och plan till och med 2028 beräknas utifrån ett antagande om 6 908 invånare och en skattesats om 22,31 procent. Hänsyn har tagits till de nya skatte- och pensionsprognoserna som kommit i oktober och april, prognoserna har påverkat såväl budget 2025 som planerna för 2026–2028.

1.2 Resultaträkning 2025–2027

Resultaträkningen visar kommunens totala intäkter och kostnader per år. Resultaträkningen är uppställd enligt den redovisning som sker i årsredovisningen för att underlätta jämförelsen mellan dokumenten.

1.3 Balansräkning 2025–2027

Balansräkningen är en sammanställning av kommunens tillgångar och skulder, värdet avser den 31/12 varje år.

1.4 Kassaflöde 2025–2027

Kassaflödet visar hur pengarna har använts och varifrån kommunen erhållit pengarna.

1.5 Investeringar inför 2025 och plan 2026–2028

Här sammanfattas kommunens planerade investeringar per verksamhet för åren 2024–2028, även de kommunala bolagens investeringsnivå per år redovisas i tabellen.

1.6 Ekonomisk redovisning verksamheterna

Här framgår respektive verksamhets totala utfall 2023, budget 2024 och föreslagen ram för 2025–2027. Här framgår även skillnaden mellan åren.

1.7 Driftredovisning

Här redovisas fler detaljer om respektive verksamhet för utfall 2023, budget 2024 och föreslagen ram för 2025.

1.1 Budget 2025 och plan 2026–2028

RESULTATRÄKNING	2022	2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Antal invånare 1 nov året före	6 918	6 926	6 920	6 920	6 920	6 920	6 920
Förändring nettokost	2,94 %	9,06 %	4,18 %	3,49 %	3,98 %	4,59 %	2,93 %
Förändring nettokost	12 736	40 395	20 317	17 710	20 923	25 101	16 744
Nämndernas nettokostnad	-445 757	-486 152	-506 469	-525 567	-546 490	-571 591	-588 335
Interna justeringar	-5 540	11 119	16 201	11 059	13 381	19 374	20 350
Oreälvens Kraft	5 041	1 177	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Ind pension och skuldförändring	-13 229	-21 079	-28 012	-18 437	-19 203	-17 734	-18 551
Totala pensionskostnader	-24 119	-37 223	-46 145	-32 048	-31 009	-30 887	-31 857
Verksamhetens nettokostnad	-459 485	-494 935	-517 280	-531 945	-551 312	-568 951	-585 536
Skatteintäkter	489 100	515 594	535 510	545 321	561 162	575 150	591 129
Finansiella intäkter/kostnader	-2 749	847	-2 534	-5 992	-6 976	-9 979	-10 195
Årets resultat	26 866	21 507	15 696	7 384	2 873	-3 779	-4 602
Resultat i % av skatteintäkter	5,5 %	4,2 %	2,9%	1,4 %	0,5 %	-0,7 %	-0,8 %

1.2 Resultaträkning 2025–2027

	2022	2023	B 2024	B 2025	P 2026	P 2027
Verksamhetens intäkter	112 371	87 645	70 865	69 561	71 300	73 582
Verksamhetens kostnader	-559 651	-568 468	-572 725	-586 194	-602 542	-612 545
Avskrivningar	-14 732	-15 404	-16 853	-18 812	-20 071	-29 986
Verksamhetens nettokostnader	**-462 012**	**-496 227**	**-518 713**	**-535 445**	**-551 313**	**-568 950**
Skatteintäkter	324 342	337 736	342 365	358 372	374 487	390 739
Generella statsbidrag och utjämning	167 195	178 400	185 357	186 949	189 674	190 411
Verksamhetens resultat	**29 525**	**19 909**	**9 009**	**9 876**	**12 848**	**12 200**
Finansiella intäkter	1 065	5 598	465	670		
Finansiella kostnader	-3 724	-4 001	-7 077	-6 662	-6 976	-9 979
Resultat efter finansiella poster	**26 866**	**21 506**	**2 397**	**3 884**	**5 872**	**2 221**
Engångsbidrag socialtjänsten				3 500		
Nätt och jämnt					-3 000	-6 000
Årets resultat	**26 866**	**21 506**	**2 397**	**7 384**	**2 872**	**-3 779**
Resultat i förhållande till skatter och bidrag	5,5 %	4,2 %	0,5 %	1,4 %	0,5 %	-0,7 %

1.3 Balansräkning 2025–2027

	2022-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2026-12-31	2027-12-31
Anläggningstillgångar	285 440	323 232	465 778	655 361	784 646	797 055
Omsättningstillgångar	139 719	143 143	83 888	83 622	87 408	84 888
Kassa och bank	56 102	59 842	41 124	20 954	31 752	15 742
SUMMA TILLGÅNGAR	**481 261**	**526 217**	**590 790**	**759 937**	**903 806**	**897 685**
Eget kapital	336 265	357 770	360 167	381 154	384 026	380 247
Avsättningar	41 480	48 169	62 595	62 275	64 302	64 304
Långfristiga skulder	9 714	8 569	57 569	206 969	341 369	340 769
Kortfristiga skulder	93 802	111 709	110 459	109 539	114 109	112 365
SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER	**481 261**	**526 217**	**590 790**	**759 937**	**903 806**	**897 685**
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	139 012	138 890	139 611	134 176	124 905	118 481

1.4 Kassaflödesanalys 2025–2027

Kassaflödesanalys i tkr	2022	2023	B2024	B2025	P2026	P2027
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	26 866	21 506	2 397	7 384	2 872	-3 779
Avskrivningar	14 732	15 404	16 853	18 812	20 071	29 986
Övrigt från den löpande verksamheten	-10 720	20 025	59 454	5 825	581	575
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-16 043	-52 914	-129 800	-203 919	-149 753	-42 795
Nyupptagna lån	0	0	50 000	150 000	135 000	
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	-201	-281	-17 622	1 728	2 027	2
Årets kassaflöde	**14 634**	**3 740**	**-18 718**	**-20 170**	**10 798**	**-16 010**
Likvida medel vid årets början	41 468	56 102	59 842	41 124	20 954	31 752
Likvida medel vid årets slut	56 102	59 842	41 124	20 954	31 752	15 742
Förändring av likvida medel	**14 634**	**3 740**	**-18 718**	**-20 170**	**10 798**	**-16 010**

1.5 Investeringar inför 2025 och plan 2026–2028

Investeringsredovisning Orsa kommun (tkr)	2025	2026	2027	2028
	Budget	Plan	Plan	Plan
Kommunstyrelse	**0**	**0**	**0**	**0**
Gemensamt stöd	**1 700**	**400**	**400**	**1 300**
Näringsliv och samhällsbyggnad	**31 800**	**13 028**	**8 770**	**9 126**
Varav stadsnät	*5 000*	*3 000*	*3 000*	*3 000*
Varav gator samt gatubelysning	*25 800*	*9 028*	*4 270*	*4 526*
Varav mark	*1 000*	*1 000*	*1 000*	*1 100*
Varav AME			*500*	*500*
Kultur och fritid	**6 024**	**1 675**	**1 275**	**1 275**
Varav kultur och bibliotek	*100*	*75*	*75*	*75*
Varav fritid	*5 924*	*1 600*	*1 200*	*1 200*
Skola	**3 700**	**2 100**	**2 100**	**2 100**
Varav IT	*1 500*	*1 500*	*1 500*	*1 500*
Varav inventarier	*500*	*500*	*500*	*500*
Varav utemiljö	*1 700*	*100*	*100*	*100*
Socialtjänst	**153 195**	**127 050**	**2 750**	**2 750**
Varav SÄBO	*150 000*	*120 000*		
Varav fordon	*2 600*	*2 625*	*2 120*	*2 140*
Varav inventarier	*595*	*4 425*	*630*	*610*
Summa exklusive exploatering	**196 419**	**144 253**	**15 295**	**16 551**
Exploateringsfastigheter	7 500	5 500	19 500	19 500
Summa inklusive exploatering	**203 919**	**149 753**	**34 795**	**36 051**
Orsa Lokaler AB	**44 320**	**9 653**	**23 999**	**18 359**
Orsabostäder AB	**39 200**	**16 824**	**16 873**	**29 548**
Orsa Vatten och Avfall AB	**53 500**	**47 300**	**71 550**	**60 950**
Summa exklusive exploatering i koncernen	**333 439**	**218 030**	**127 717**	**125 408**
Summa investeringar i koncernen	**340 939**	**223 530**	**147 217**	**144 908**

1.6 Ekonomisk redovisning verksamheterna

	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2026	2027
Belopp i tkr	**Utfall**	**Utfall**	**Utfall**	**Budget**	**Budget**	**Budget**	**Budget**	**Budget**	**Budget**	**Plan**	**Plan**
	Intäkter	*Kostnader*	*Netto*	*Intäkter*	*Kostnader*	*Netto*	*Intäkter*	*Kostnader*	*Netto*	*Netto*	*Netto*
Kommunfullmäktige	0	-2 707	-2 707	0	-3 184	-3 184		-3 630	-3 630	-3 830	-3 674
Kommunstyrelse	4 218	-79 614	-75 396	2 578	-86 552	-83 974	1 654	-94 195	-92 541	-93 876	-95 168
Gemensamt stöd	12 732	-35 813	-23 081	12 388	-37 022	-24 634	1 167	-34 489	-33 322	-33 491	-33 653
Näringsliv och samhällsbyggnad	19 817	-53 534	-33 717	16 355	-51 038	-34 683	6 897	-37 405	-30 508	-31 591	-30 512
Sektor kultur och fritid	2 877	-21 641	-18 764	1 047	-20 915	-19 868	867	-26 116	-25 249	-25 168	-25 176
Sektor skola	20 384	-164 128	-143 744	17 315	-163 272	-145 957	17 292	-147 761	-130 469	-127 745	-127 783
Sektor socialtjänst	42 691	-231 434	-188 743	31 027	-224 153	-193 126	40 684	-241 683	-200 999	-203 502	-204 707
Reserveringar								-12 349	-12 349	-27 287	-50 918
Justeras: Poster som ej är hänförbara till styrelse/utskott/nämnder men som ingår i Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-15 074	5 000	-10 074	-9 845	-3 444	-13 289	1 000	-7 378	-6 378	-4 823	2 641
Summa styrelse/ nämnder	**87 645**	**-583 871**	**-496 226**	**70 865**	**-589 578**	**-518 713**	**69 561**	**-605 006**	**-535 445**	**-551 313**	**-568 950**
Skatter	337 735	0	337 735	342 365		342 365	358 372		358 372	374 487	390 739
Generella statsbidrag	182 506	-4 106	178 400	185 357		185 357	186 949		186 949	189 674	190 411
Bidrag till Socialtjänsten							3 500		3 500		
Nätt och jämnt										-3 000	-6 000
Finans	5 598	-4 001	1 597	465	-7 077	-6 612	670	-6 662	-5 992	-6 976	-9 979
Summa	**613 484**	**-591 978**	**21 506**	**599 052**	**-596 655**	**2 397**	**615 552**	**-611 668**	**7 384**	**2 873**	**-3 779**
Resultat i % av skatteintäkterna			**4,2 %**			**0,5 %**			**1,4 %**	**0,5 %**	**-0,7 %**

1.7 Driftredovisning

VERKSAMHET	Utfall 2023	Budget 2024	Förslag 2025	B24 vs U23	F25 vs B24
Kommunfullmäktige	-582	-500	-636	-82	136
Partistöd	-357	-357	-357	0	0
Revision	-807	-970	-1 420	163	450
Valnämnd	-10	-230	-50	220	-180
Överförmyndare	-688	-746	-786	59	40
God man och förvaltare	-265	-381	-381	117	0
Kommunfullmäktige	**-2 707**	**-3 184**	**-3 630**	**477**	**446**
Kommunstyrelsen	-2 992	-5 702	-5 804	2 710	102
Kommunchef	-3 592	-4 387	-3 445	795	-942
Ekonomi	-4 625	-5 943	-8 054	1 318	2 111
Personal	-2 451	-3 088	-2 839	637	-249
Kommunikation	-2 971	-3 860	-3 300	889	-560
Gemensamt stöd	-15 323	-15 112	-11 218	-211	-3 894
Kostenheten	-5 296	-5 936	-17 244	640	11 308
Chef fastighet och service	-2 461	-3 585	-4 207	1 124	622
Beredskap och säkerhet			-653	0	653
Näringsliv- och samhällsbyggnadschef	-2 463	-2 475	-2 202	12	-273
Näringsliv	-3 867	-4 387	-4 020	520	-367
Arbetsmarknad och integration	-6 590	-6 883		293	-6 883
Infrastruktur	-18 505	-19 766	-21 615	1 261	1 849
Skog och mark	-1 187	-615	-1 944	-572	1 329
Fastighet	-1 105	-557	-727	-548	170
Brandkåren Norra Dalarna	-7 561	-7 900	-8 508	339	608
Gymnasiet	-41 214	-41 847	-42 475	633	628
Upphandlingsenheten	-891	-1 345	-1 345	454	0
Löneservice	-1 804	-1 960	-2 128	156	168
Miljö- och byggnadsnämnd	-7 295	-7 943	-8 391	648	448
IT			-6 252	0	6 252
Kommunstyrelsen	**-132 193**	**-143 291**	**-156 371**	**11 098**	**13 080**
Kultur- och fritidsutskott			-225	0	225
Kultur o bibliotek	-7 279	-8 161	-8 152	882	-9
Musikskola			-4 717	0	4 717
Fritid	-11 485	-11 707	-12 155	222	448
Sektor kultur och fritid	**-18 764**	**-19 868**	**-25 249**	**1 104**	**5 381**
Skolutskottet	-379	-400	-409	21	9
Musikskola	-4 534	-4 829		295	-4 829
Förskola	-40 706	-38 487	-37 588	-2 219	-899
Grundskola/fritids	-87 420	-90 126	-80 757	2 706	-9 369
Anpassad grundskola	-4 891	-5 125	-6 216	234	1 092
Ledning	-5 814	-6 990	-5 499	1 176	-1 491
Sektor skola	**-143 744**	**-145 957**	**-130 469**	**2 213**	**-15 488**
Sektor socialtjänst					
Socialförvaltning gemensamt	-1 534	-1 586	-1 984	52	398
Särskilt boende	-60 515	-60 446	-53 724	-69	-6 722

Hemtjänst	-28 962	-28 084	-30 693	-878	2 609
HS enheten	-15 256	-16 923	-17 692	1 667	769
Socialpsykiatri	-5 583	-5 704	-6 974	121	1 270
LSS	-25 762	-27 311	-27 280	1 549	-31
Individ o familjeomsorg	-27 501	-25 201	-29 101	-2 300	3 900
Ekonomiskt bistånd	-6 736	-7 000	-7 358	264	358
Familjerätt- o rådgivning	-1 701	-1 741	-1 741	41	0
Arbetsmarknad och integration			-7 187	0	7 187
SOC administration (inklusive buffert med mera)	-15 195	-19 130	-17 266	3 935	-1 864
Sektor socialtjänst	**-188 744**	**-193 126**	**-200 999**	**4 382**	**7 873**
Summa Kommunstyrelsen	**-483 445**	**-502 242**	**-513 088**	**18 797**	**10 847**
Löneökningar, kapitalkostnader mm			-12 349	0	12 349
Summa nämndernas nettokostnad	**-486 152**	**-505 426**	**-529 067**	**19 274**	**23 642**

Bilagor till kommunplanen

Bilaga 1: Prioritering av planer

Bilaga 2: Investeringsplan 10-årig